

KASTEEL AMERONGEN

BULLETIN

Voorjaar 1999

Uitgave

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

Onderhoud van
groenvoorzieningen en
renovatie kasteeltuin
Amerongen uitgevoerd
door

Tuin- en plantsoenaanleg

Van Ginkel

Castor 64, Postbus 11, 3900 AA Veenendaal, tel. 0318-519039

HERBERG
DEN ROODEN LEEUW

DROSTESTRAAT 35
3958 BK AMERONGEN
TELEFOON 0343-454055

GEOPEND:
DONDERDAG T. M MAANDAG
VAN 18.00-21.30 UUR
ZONDAG VANAF 12.00 UUR

KASTEEL AMERONGENBULLETIN

16de jaargang

nr. 43

voorjaar 1999

INHOUD

Doelstelling en donateurs	blz.	2
De komst van een directeur-coördinator	"	4
Tentoonstelling: "De adel in beweging, sport en spel op een adellijk huis"	"	6
Wandeling door nat 1998	"	11
Bericht voor onze muziekliefhebbers	"	14
Alweer een jaar winkel....	"	16
Willem Wichers Hoeth - TUINKABOUTER	"	17
Vacature: een suppoost/rondleider (m/v)	"	21
Gevraagd: een viertal mensen voor het schikken van bloemen	"	22
Oproep namens de commissie van 't winkeltje	"	23
Antieke kleding aangeboden aan Stichting Kasteel Amerongen	"	23
Evenementenagenda 1999	"	25
Restauratie	"	27
Colofon		

DOELSTELLING

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen is opgericht in 1983 en heeft ten doel behulpzaam te zijn bij het verwezenlijken van de doelstellingen van de in Amerongen gevestigde Stichting Kasteel Amerongen door:

- het verzamelen van fondsen uit donaties en schenkingen ten behoeve van restauratie en onderhoud van het Kasteel Amerongen met bijgebouwen, tuinen, inventaris, archief en verdere aanbehoren;
- aankoop van voorwerpen welke een verantwoorde aanvulling betekenen op de aanwezige inventaris en archieven;
- het organiseren van muziekkuitvoeringen, excursies, voordrachten, etc., waarvan de opbrengsten ook een steunpunt vormen;
- het verrichten van onderzoek en het uitgeven van publicaties over het kasteel en zijn vroegere bewoners, een en ander in overeenstemming met de wensen van - en in overleg met - het Dagelijks Bestuur van de Stichting Kasteel Amerongen en in het algemeen het bevorderen van alle activiteiten in het belang van de instandhouding en openstelling van het kasteel als museum;
- het coördineren en motiveren van vrijwillige helpers.

De Stichting is door de fiscus gerangschikt als instelling in de zin van artikel 24 I der Successiewet 1956.

Kasteel Amerongen is één van de weinige opengestelde kastelen in Nederland, waarvan de inventaris, na het vertrek van de laatste particuliere eigenaren, volledig intact is gebleven. Vrijwel nergens anders treft men een ambiance aan, welke zo de aristocratische sfeer van vroegere tijden weerspiegelt als op Kasteel Amerongen.

De oudste meubels dateren van vóór de brand van 1673 en zijn later door de verschillende bewoners aangevuld tot de collectie die nu aanwezig is, waarin begrepen de fraaie historische muziekinstrumenten.

De collectie is nooit versnipperd omdat zij lange tijd volgens het Engelse erfrecht (naar de nationaliteit van de meeste bewoners) op de oudste zoon vererfde.

Die eeuwenlange aanwezigheid van de meubels in hetzelfde huis en vaak op dezelfde plaats is een unicum in Nederland en maakt het voor de Stichting-eigenaresse de moeite waard om die lijn voort te zetten en het vele achterstallige on-

derhoud door restauratie op te heffen.

Aan het dak en de buitenmuren van dit zo imponerende 17de eeuwse huis is de restauratie voltooid, evenzo aan de bijgebouwen. De restauratie van schilderijen en meubilair, evenals het conserveren van veelsoortig textiel, gaat door. Hopelijk zal de restauratie van de eerste brug en het bastion in het voorjaar van 1999 voltooid zijn.

Van subsidies en entreegelden alléén is het niet mogelijk de exploitatie èn de restauratie te bekostigen. Het is daarom verheugend dat zich telkens nieuwe donateurs melden en dat er bovendien óók schenkingen worden gedaan!

DONATEURS:

Zij genieten, op vertoon van hun geldige kaart, vrij toegang tot het Kasteel Amerongen, de tuinen en het park, gedurende de openingsuren.

Uw donateurskaart is persoonlijk

Donateurs betalen (min.) f35,- p.p. per kalenderjaar; Voor een tweede lid van hetzelfde gezin (min.) f15,- p.p. per kalenderjaar; Donateurs-voor-het-leven (min.) f350,- p.p.

Postbank rekening nummer 6163, t.n.v. penningmeester van Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen.

* * *

Tot de bijgebouwen van Kasteel Amerongen behoren o.a.

- * de oranjerie, waarin 't winkeltje en de V.V.V. zijn ondergebracht. De winkel geeft 's winters onderdak aan de kuitplanten.
- * de paardenstallen, nu in gebruik als theeschenkerij.
- * het koetshuis, een bijzondere ruimte, geschikt voor receptie, lezing, vergadering, congres of feest.

Voor het huren van het koetshuis kunt U informatie krijgen bij de administratie Kasteel Amerongen, op werkdagen tussen 10.00 en 14.00 uur: tel. 0343 - 45 42 12.

De coördinatie is in handen van Mariolène Fikkers-van Rijckevorsel, te bereiken onder tel.nr.0343 - 45 44 67 op:

maandagochtend van 9.00 uur - 12.00 uur

woensdagavond " 19.00 " - 21.00 "

vrijdagochtend " 9.00 " - 12.00 "

* * *

DE KOMST VAN EEN DIRECTEUR-COORDINATOR

Om het goede te behouden is het nodig om tijdig te veranderen. De komst van een directeur past bij de voorspoedige groei die het kasteel heeft doorgemaakt. Reddingsacties en restauraties hebben stap voor stap het voortbestaan van Kasteel met de tuin veilig gesteld.

Het succes van de afgelopen jaren houdt in dat een veelheid van activiteiten op gang is gekomen, die ook voor de komende jaren de nodige samenhang en stimulering behoeft. Het kan niet anders dan dat het elan van de pioniers-tijd geleidelijk andere accenten gaat krijgen om levensvatbaar te blijven. Het veld van activiteiten strekt zich uit van huwelijken tot concerten, van winkel tot koets-huis, van bulletin tot exposities, van tuinkabouters tot engelen, van kaartverkoop tot het optimaal ontvangen van de meer dan 30.000 bezoekers per jaar, van voortgaande restauraties (nu de oranjerie) tot een verbeterde beveiliging van het kasteel, van bosonderhoud tot collectieplan-nen, van schilderwerk tot passende vormen om de tuin beter toegankelijk te maken voor rolstoelen, van activiteiten voor scholieren tot BTW-afdrachten.

De veelheid van activiteiten is vol te houden dankzij de veelheid van mensen die vooral als vrijwilliger bereid zijn zich in te zetten. Om dit alles in onderlinge samenhang blijvend goed gaande te houden is de komst van een directeur gewenst. Tot deze constatering is het bestuur van Stichting Kasteel Amerongen in samenspraak met het bestuur van Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen gekomen. Om de gewenste samenhang ook daadwerkelijk te bereiken, zal de directeur voor alle betrokkenen rechtstreeks of zijdelings van betekenis dienen te zijn, bijvoorbeeld:

- voor (groepen) vrijwilligers ontstaat een vast aanspreekpunt en steunpunt, waar nodig ook voor bestuurlijke zaken, soms om zaken sneller tot een oplossing te brengen, of te verduidelijken;
- voor het bestuur wordt het mogelijk besluiten beter voor te bereiden, effectiever uit te voeren (ook de besturen bestaan uit vrijwilligers), en toegankelijker te maken waar dat verlangd wordt, waarbij ook de financiële gang van zaken meer professioneel de aandacht zal krijgen;
- het personeel komt normaal onder de nieuwe directeur te ressorteren.

De directeur zal drie dagen per week op het kasteel aanwezig zijn, van negen uur tot half zes, en daarnaast komt er een administrateur die - eveneens - drie dagen per week beschikbaar zal zijn. Dit houdt in dat ook de directeur dagelijks veel uitvoerende werkzaamheden zal verrichten.

De overstap van een coördinator naar een directeur werd plotseling mogelijk toen mevrouw van Heijst jongstleden november een lang gekoesterde wens vervuld zag: zij kreeg de kans bij een juwelier in dienst te treden. Het bestuur van Stichting Kasteel Amerongen is haar veel dank verschuldigd voor haar inzet. Onder lang niet altijd gemakkelijke omstandigheden heeft zij het gebruik van het kasteel in velerlei opzichten steeds opnieuw een krachtige impuls gegeven. Het bestuur wenst haar veel succes en geluk in haar nieuwe werkkring.

De functie van coördinator-directeur wordt tijdelijk waargenomen door mevrouw Kitty Hagenaar.

De nieuwe directeur wordt mevrouw Cristel Paul. Zij is gekozen uit 115 sollicitanten. Aan de sollicitatieprocedure is meegewerkt door een vertegenwoordiger van de vrijwilligers, van het personeel en van het bestuur van de Stichting Vriendenkring.

Mevrouw Paul studeerde een aantal jaren kunstgeschiedenis, geschiedenis en archeologie en zij beschikt over een ruime ervaring in de museale wereld. Zo was zij verantwoordelijk voor de vestiging van het Historisch Museum te Zoetermeer, directeur van het Museum Scheveningen, hoofd van het projectbureau voor de Oost-Indiëvaarder "Amsterdam", interim-directeur Museum Kempenland te Eindhoven, en als tijdelijk adjunct-directeur van de Stichting Texelse Musea verantwoor-

delijk voor de nieuwbouw van het Maritiem en Jutters Museum op Texel. Als vrijwilliger is zij onder meer actief als bestuurslid van de Stichting Elisabeth Weeshuis in haar woonplaats Culemborg.

Mevrouw Paul zal op 15 mei a.s. in dienst treden. Voor dien zal zij gedurende één dag per week een aantal urgente

projecten voor het kasteel begeleiden, waaronder de logistieke voorbereiding van een proef met het rondleiden/begeleiden van bezoekers tijdens de stille uren van de opstelling.

Het bestuur roept haar een hartelijk welkom toe.

Dr. L.J.H. van Spengler,
namens het bestuur van de Stichting Kasteel Amerongen

* *

*

DE ADEL IN BEWEGING

Sport en spel op een adellijk huis

Tegenwoordig is sport een normaal onderdeel van het dagelijks leven. Iedereen die wil, kan al naar gelang zijn fysieke mogelijkheden lid worden van een sportclub. Dat is niet altijd zo geweest. De meeste moderne sporten hebben zich ontwikkeld uit een elitair vermaak. Dat vermaak, en het punt van de lichamelijke opvoeding vormen het onderwerp van een tentoonstelling die van 4 juli tot en met 3 oktober 1999 wordt gehouden op het kasteel. Het is na de expositie 'Keukengeheimen en tafelgebruiken' de tweede in een reeks die gewijd is aan de verschillende aspecten van het dagelijks leven van de adel.

Denkend aan Kasteel Amerongen is het eerste wat men voor zich ziet een statig, belangwekkend huis vol kunstschatten, bewoond door families die zowel in politiek als in militair opzicht een belangrijke rol in de Nederlandse geschiedenis hebben gespeeld en waar vele vorsten te gast waren. De komende tentoonstelling en het bijbehorende boekje, zullen dit beeld op verrassende wijze nuanceren. Het plechtige beeld wordt als het ware doorbroken en wij zien de familie op zwoele zomeravonden croquet spelen op het grasveld en wij horen het ritmische geluid van kaatsende ballen op de tennisbaan in de tuin.

Stel, wij maken een denkbeeldige wandeling over het terrein en door het huis in de periode dat graaf Bentinck en zijn gezin het bewoonden. Het grote ijzeren hek aan het begin van de oprijlaan zwaait open en u passeert het

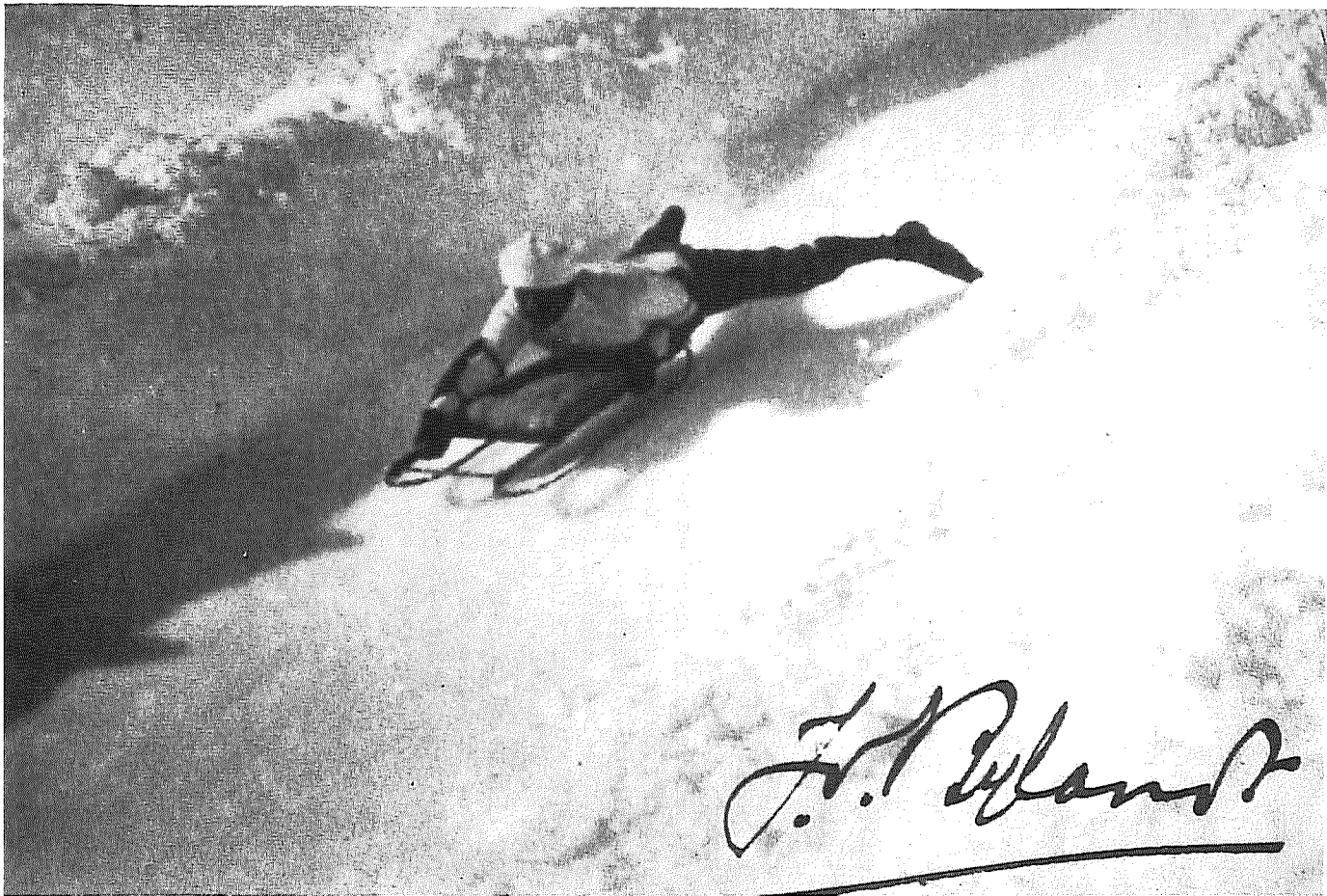

gebouw waar de koetsier en de tuinman wonen. U volgt de oprijlaan, langs de stallen met de rijpaarden en langs het koetshuis - waar zich vermoedelijk rond 1700 een kaatsbaan bevond. Iets verder doorlopend, ziet u aan de rechterkant de tennisbaan en daarachter een ronde cirkel met turfmoalm waar de paarden worden gelongeerd. 'sZomers kunt u tussen de tennisbaan en de kleine vijver nog wat gymnastiektoestellen aantreffen. Wij volgen dit pad en zien links van het kasteel een grasveld waar croquet werd gespeeld; hier buigen wij af naar het kasteel. De onderste brug leidt naar het onderhuis, het domein van het personeel. In de 17de-eeuwse halbanken ligt echter wel het croquet spel en in de waskeuken vinden wij gymnastiektoestellen.

De bovenste brug leidt naar de meest representatieve verdieping van het huis, de bel-étage. Binnenkomend in de hal staat links een 17de-eeuwse kussenkast, waarin de paardendekens en badmintonrackets liggen. De wandtafel onder de buste van koning-stadhouder Willem III - ooit een belangrijke gast op het huis - bevat de schaatsen en de muurkast in de korte gang herbergt de golfclubs. In de lange gang, die de korte gang kruist, staat een biljart en in de hoek voor de gobelinkamer een standaard met de keu's. In de muurkast van deze lange gang vinden wij de spullen voor het tafeltennis, dat een verdieping hoger - op de imposante galerij onder de voorouderlijke portretten - werd gespeeld.

Als wij het terrein door de boventuin weer verlaten, zien wij bij de kastanje een afdak waaronder de Duitse ex-keizer Wilhelm II tijdens zijn verblijf te Amerongen fanatiek bomen zaagde als lichamelijke oefening. Aangekomen bij de Drostestraat ligt aan de overkant het huis van de jachtopziener met de hondenkennel; hier bevindt zich tevens de jachtkamer.

Wanneer wij nu door huis en tuin lopen, is er weinig wat herinnert aan sportieve activiteiten van de vroegere bewoners. Bij het opruimen van zolders, kelders en garage is de laatste jaren nog wel eens een stoffig relict tevoorschijn gekomen. Een verroeste roeimachine, een houten kistje met een touwladder en - vergeten in een hoekje - een oud croquet spel. Een vélocipède in het onderhuis doet vermoeden dat ook de rijwielsport aandacht kreeg.

Deze materiële resten getuigen van een sportief verleden; een verleden dat is verdrongen door de meer representatieve geschiedenis van het huis. De komende tentoonstelling en de bijbehorende publicatie willen hierin verandering brengen.

De expositie zal zowel de sportliefhebber als de liefhebber van kastelen en buitenplaatsen aanspreken. Men krijgt een beknopt maar gevarieerd beeld van de rijke geschiedenis achter de moderne sporten en ziet hoe de adel zich sinds de 16de eeuw op zijn buitenplaatsen vermaakte. Aan de hand van foto's, prenten, archiefstukken en natuurlijk diverse sportartikelen wordt een overzicht gegeven van diverse sporten die in het verleden door de adel werden beoefend, zoals golf, schermen, paardrijden, tafeltennis en gymnastiek. Ook de wintersport krijgt aandacht. Een heel bijzonder stuk op de tentoonstelling is een bobslee uit het begin van deze eeuw, waarmee Jules E.O.A.A. graaf van Bylandt (1863 - 1907) de beroemde Cresta Run in St. Moritz nam. Veel foto's tonen hem in actie in de sneeuw. Ruime aandacht krijgt de geschiedenis van het tennis. Eeuwenlang diverteerde de adel zich op eigen kaats- en tennisbanen met dit spel: van Filips de Schone tot aan de laatste bewoners van Kasteel Amerongen.

Bij de tentoonstelling verschijnt een publicatie over hetzelfde thema. Hierin komt natuurlijk de situatie op Kasteel Amerongen uitgebreid aan bod, voorafgegaan door een historische inleiding. In aparte bijdragen besteden Cees de Bondt, expert op het gebied van de tennishistorie, en historica Sunny Jansen aandacht aan de geschiedenis van het tennis en de paardensport. Het boekje zal verkrijgbaar zijn in de museumwinkel.

Op 1 augustus 1999 vindt er in de tuinen van Kasteel Amerongen een evenement plaats, waarbij diverse traditionele sporten niet alleen worden gedemonstreerd maar ook gespeeld kunnen worden!

Marieke Knuijt

Conservator

Foto's: particuliere collectie.

WANDELING DOOR NAT 1998

Voor deze wandeling door het afgelopen jaar zijn de wandelschoenen maar vervangen door laarzen, niet om met zevenmijlslaarzen door het jaar te gaan, maar omdat 1998 toch wel een erg nat jaar was.

En dat was een nogal lastige bijkomstigheid bij de restauratie van het bastion en de verhoging van de kade rond het kasteel, waarmee in 1998 een begin werd gemaakt.

Gelukkig - in 1997 was al bekend dat uit de subsidiepot geld beschikbaar zou komen hiervoor - waren er het afgelopen jaar weer restauratieactiviteiten rond het kasteel, al was een schaduwkantje aan dit werk dat bepaalde mossen en planten die zich in de muren hadden genesteld, het leven lieten.

Tijdens Open Monumentendag was er voor het publiek letterlijk gelegenheid hun steentje bij te dragen in de restauratie en kon men voor het luttele bedrag van f 1,-- een steen in metselen, en zo werd f 160,-- bij elkaar gemetseld.

Helaas verliep de restauratie niet zonder problemen, want het "wassende water" speelde de uitvoerder parten en eind oktober liep het water over de geslagen damwand en moest door het onbruikbaar worden van de loopbruggen, die nodig waren voor het herstel van de muren, het werk worden stilgelegd.

Ook bij de kade werd de toestand kritiek en dreigde het aangebrachte zand voor verhoging van de kade, weg te spoelen. In allerijl aangebrachte zandzakken en het afdekken van de kade met plastic, kon dit voorkomen.

Hopenlijk zal in 1999 - al stijgt het water nu (feb.) weer - alles nog voor het begin van het seizoen kunnen worden afgewerkt.

Verder wandelend wordt paviljoen-noord gepasseerd, waar in 1997 het echtpaar Kolman/Knuijt ging wonen en waar in het voorjaar van 1998 Gabriëlle en Lisette "hun leventje rond Kasteel Amerongen begonnen", zoals mevrouw Knuijt dat schreef.

De garage naast het paviljoen kon worden ontruimd nu de landbouwschuur ingebruik genomen werd en zal worden bestemd als museale ruimte. Vervolgens langs paviljoen-zuid, waar nu de vergaderingen van de Vriendenkring worden gehouden en waar in oktober de conservatoren hun vaste stek

kregen. Langs het koetshuis, waar op 19 februari de medewerkersavond in het teken stond van 350 jaar Vrede van Munster, naar de landbouwschuur, die op 4 april onder grote belangstelling van de medewerkers officieel ingebruik werd genomen. En wie kon die officiële handeling beter verrichten dan de bouwpastor van het kasteel de heer A. Schellevis, terwijl toen ook de officiële start werd aangekondigd van de restauratie van de bastions.

Het bestuur van de Vriendenkring heeft dus de vergaderplaats in het kasteel - "de linnenkamer" - verruild voor een ruimte in paviljoen-zuid. Nog wat provisorisch, maar de bedoeling is toch dat in dit paviljoen goede vergadermogelijkheden worden gecreëerd.

In het bestuur van de Vrienden werden de twee "nestors" van het bestuur (mevrouw Pezarro en de heer Van Ommeren, beiden vanaf de start van de Vriendenkring bestuurslid), weer voor een periode van vijf jaar herbenoemd. Het bestuur v. de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen besteedde veel aandacht aan zaken - zoals de voorzitter ter gelegenheid van het derde lustrum van de SVKA in het herfstbulletin nr. 42 schreef - als "beheer en onderhoud van wat bereikt was in de pioniersjaren". Gesproken werd daarom over de samenstelling van een beleidsplan en over het nauwer aanhalen van de banden met het bestuur van de SKA.

Verder wandelend nemen we een kijkje in het kasteel waar engelen en administratie hun vaste plaats houden, al zal na het vertrek van de conservatoren naar de "overkant" aan de administratieve ruimte nog wel gesleuteld worden. Dat gebeurt echter in overleg met de nieuw benoemde coördinator, nu mevrouw van Heijst per 1 januari 1999 haar werk in een juweel (Kasteel Amerongen) verruilde voor het werken met juwelen. Mevrouw Hagenaar neemt nu voorlopig de honneurs waar.

De waskeuken in het souterrain krijgt eveneens een museale bestemming en zo wordt verder gewerkt aan de herindeling van de ruimten.

Vanuit het kasteel over de bruggen naar de boventuin, waar bergjes zand in het gazon aangeven dat niet alleen de vrijwilligers actief zijn. Al wordt geprobeerd hieraan toch enigszins paal en perk te stellen, soms blijkt het mededogen van bezoekers met de mollen groter dan met de tuin. De beregeningsinstallatie, een goed hulpmiddel in

droge tijden, bleef in 1998 buiten gebruik.

De oranjerie ligt er wat verlaten bij na de vele bezoekers in het afgelopen seizoen aan de daar georganiseerde, kleine tentoonstelling "de Oranjerie ontsloten". Verlaten en wat haveloos zou gezegd kunnen worden, maar ook daarvoor is licht aan de horizon, want óók de oranjerie staat op de nominatie voor restauratie en wellicht kan daarmee in 1999 al een begin worden gemaakt.

Al was het dan geen wandeling met "zevenmijlslaarzen", er is toch nog best wat meer over 1998 te vertellen, bijvoorbeeld over de donateursdag op 3 oktober, waaraan in verband met het derde lustrum een extra tintje werd gegeven. De heer A.F. Geijtenbeek uit Langbroek vertelde voor de bijna 160 belangstellende donateurs (een record) over "de Oranjerieën in Nederland" en de dag werd besloten met een geanimeerde "high tea". De grote spaarpot, in de vorm van een maquette van Kasteel Amerongen, aangeboden door de heer Pezarro leverde nog een bedrag op van rond f 270,--.

En natuurlijk was er ook weer de druk bezochte kerstmarkt en het berenfestival, maar dat is bijna alweer "gewoon" geworden, zoals het ook al bijna gewoon is geworden dat zoveel vrijwilligers zich ieder jaar weer inzetten voor het behoud en het voortbestaan van het Huis Amerongen. Zo gewoon is dat natuurlijk niet want stelt u zich eens voor dat ze er niet waren.....

Afscheid nemend van 1998 kijken wij vanaf het toegangshek (is ook aan restauratie toe) nog even over de verhoogde kade naar de Bovenpolder. Het zicht wordt nu niet meer belemmerd door de eiken op de oostelijke kade omdat die helaas voor de verhoging het veld moesten ruimen. In de verte zien wij opnieuw het "wassende water" richting kasteel. Nog geen tijd om de laarzen uit te trekken.....

J.D. van de Nadort
secretaris SVKA

*

* *

BERICHT VOOR ONZE MUZIEKLIEFHEBBERS

Terwijl ik dit bericht schrijf, is de gedachte aan het eerste lenteconcert gehuld in een winterse sfeer. Het is februari en overal ligt sneeuw...

Ons eerste 'warming-up' concert zal op 24 april plaats vinden. Het is gewijd aan Gioacchino Rossini. Van deze vitale levensgenieter, briljante schepper van vele aria's, cantaten, kamermuziek en opera's zoals 'De barbier van Sevilla' en 'Wilhelm Tell', zullen wij liederen beluisteren. Deze worden vertolkt door Irene Maessen, sopraan; Wilke te Brummelstroete, mezzo-sopraan; Frank Fritschy, tenor; Tom Sol, bariton; begeleid door Frans van de Ruth aan de vleugel.

Op 8 mei was eigenlijk het Rubin Kwartet gepland, maar door onvoorziene omstandigheden moet dit worden **verschoven naar 25 september**. Een probleem dus. Gelukkig hebben wij nog net op tijd het Daniël Strijk Kwartet kunnen engageren, waardoor een aanvankelijke teleurstelling uiteindelijk nog iets extra's oplevert. Cellist Zvi Maschkowski, trouwe begeleider van de studenten van de Masterclass concerten, wordt vergezeld door Benzion Shamir, viool; Misha Furman, viool en Itamar Shimon, altviool.

Het lijkt ons heel interessant om dit keer, naast het optreden van jonge musici in onze traditionele Daniël Masterclass concerten, de Masters zelf bij ons te gast te hebben. Het Daniël Kwartet wordt opgevolgd door een trio van uitzonderlijke kwaliteit, namelijk het Pythagoras Trio : Marijn Mijnders, viool; Gert-Jan Leuverink, altviool en Yke Viersen, cello. Zij zijn allen lid van het Koninklijk Concertgebouworkest. Deze musici waren al eerder bij ons te gast, namelijk in november 1997, toen zij deel uitmaakten van het Pythagoras Ensemble.

Het voorjaarsprogramma wordt afgesloten met het Koffieconcert. Dit concert wordt traditiegetrouw verzorgd door studenten van het Utrechts Conservatorium, deze keer door de zangstudenten van Henny Diemer met een werkje van de in Italië geboren Gian Carlo Menotti (1911) 'The Telephone'.

Naast het bovengenoemde optreden van het Rubin Kwartet zullen er in het najaar nog twee concerten plaatsvinden. In oktober verwelkomen wij op ons podium twee getalenteerde Nederlandse musici, Folke Nauta, piano en Janine Jansen, viool. Folke Nauta trad op met diverse orkesten in binnen-

en buitenland en werkte samen met dirigenten als Lev Makiz, Graeme Jenkins en Yoav Talmi. Hij heeft ook verschillende radioproducties op zijn naam staan. Janine Jansen wordt op dit moment gezien als het grootste viooltalent van haar generatie.

Wij besluiten het najaarsseizoen met werken van Schubert. Naar aanleiding van het grote aantal positieve reacties op zijn optreden in oktober jl., hebben wij opnieuw Naum Grubert uitgenodigd.

Het kinderconcert vindt dit jaar plaats op 6 november met het programma 'Koning Babar', koning van de olifanten, bezig met het bouwen van zijn olifantenstad. Het verhaal wordt vertolkt door Michaël van Buuren, verteller; Quirijn van Regteren Altena, contrabas en Peter Beijersbergen van Henegouwen, piano. De voorstelling wordt ondersteund met muziek van Camille Saint-Saëns, David Walter, Gioacchino Rossini, Daniël Goens en Roel van Oosten.

Wij zien met hoge verwachtingen het komende seizoen tegemoet en zijn ervan overtuigd dat ook u veel plezier aan het nieuwe programma zult beleven.

Olga Sybesma
voorzitter muziekcommissie

ALWEER EEN JAAR WINKEL.....

De winkelcommissie wil ook u, donateurs, hartelijk danken voor de inkopen die u in de winkel en/of op de kerstmarkt heeft gedaan.

In de winkel hadden wij dit jaar geen bijzondere activiteiten. Wel in 1997, toen wij ons tienjarig bestaan mochten vieren. Tijdens het afgelopen seizoen zijn er helaas veel zieken geweest; het rooster kwam daardoor wel eens in het gedrang. Met veel passen en meten lukte het toch de winkel open te houden.

De omzet, ten opzichte van vorig jaar, blijft iets achter, doch de opbrengst van de kerstmarkt 1998 maakt dit weer ruimschoots goed.

De pr-commissie, en met name Kitty Hagenaar, heeft weer zeer goed werk verricht. Het leuke is dat wij op de kerstmarkt bijna ieder jaar dezelfde gezichten zien. De nieuwkomers zegden toe ook volgend jaar weer te komen.

Zonder het trendgevoelige instinct van Wil van der Sleen en haar assistenten, hadden wij zo'n goed resultaat niet bereikt. Niet alleen onze inzet, maar ook de unieke ligging van Kasteel Amerongen draagt daar zeker aan bij.

Ik denk dat Coby Menalda en Wil van der Sleen, de initiatiefneemsters van de kerstmarkt, dit succes tien jaar geleden niet hadden durven dromen, toen zij op de deel bij Truid Blaisse dit evenement startten. In verband met een blessure van Coby is er één jaar geen kerstmarkt geweest. Dit jaar was dus de negende kerstmarkt.

U kunt zich voorstellen dat er vooraf veel handwerk wordt verricht. Wat denkt u van de ettelijke potten chutney en van honderd potten zelfgemaakte kweepeergelei, die wegvlogen? En niet te vergeten die schitterend uitziende amandelkoekjes en kastanjetruffels uit eigen keuken. Ook de mooie handgeborduurde pannenlappen en theemutsen trokken de aandacht.

De gezelligheid bij de koffiehoeke trekt ieder jaar weer enthousiaste mensen. De koffieschenksters hadden na afloop van de markt heel wat kilometertjes in de benen.

Het saamhorigheidsgevoel bij alle medewer(st)ers speelt een grote rol in ons succes. De hulp van de tuinkabouters is bijna vanzelfsprekend. Wij kunnen bij het organiseren van de kerstmarkt niet zonder hen. De poortwachters zegden zelfs hun hulp voor volgend jaar alweer toe!

Nogmaals een ieder hartelijk dank en óp naar ons jubileumjaar!!

Karin Schevers
namens de winkelcommissie

* *
*

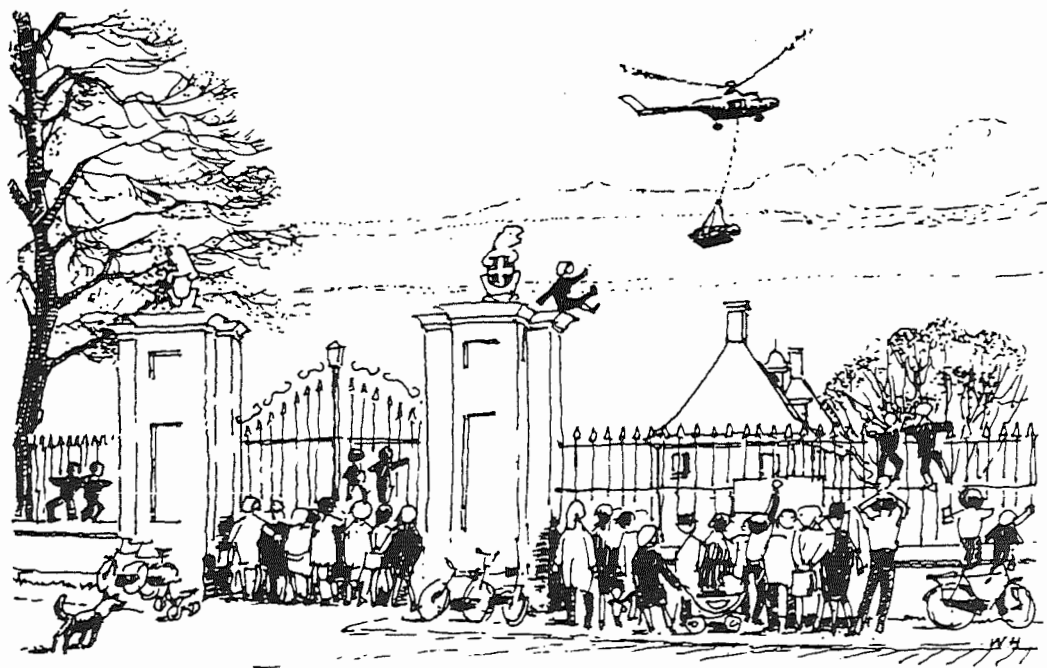
Willem Wichers Hoeth - TUINKABOUTER

In de zomer van 1975 viert "Amerongen" opgewekt "pannenbier" [*]. Op de Laan te midden van de feestvierders verschijnt een muzikant, die er wat haveloos uitziet (hij liet zijn baard een wéék lang staan) met zijn vrouw, ook wat sjofel, en aan een touwtje een "vuilnisbakkie"-hondje. Hij bespeelt een klein draaiorgeltje, dat op één poot steunt en er zit een beweegbaar (zèlf geknutseld!) aapje op - Willem! - en zijn vrouw rammelt met een "mansbakkie" - Feef! In mijn herinnering begint hun loopbaan als vrijwilliger op het kasteel op dit moment.

Hij had belangstelling voor de tuin - op de knieën knipte hij de grasranden in de boventuin, strak en rècht. Voor het winkeltje tekende hij het etiketje, cards voor de verkoop en leverde op rijm! de toepasselijke teksten erbij. Willem ontwierp een "tuinroute" voor wandelende bezoekers, de folder "Rondtuinen in Amerongen" in 1991, de tekening voor het kasteelstempeltje en voor het logo van het postpapier. Hij maakte ook het deegvormpje voor de "kasteelkoekjes" die op de kerstmarkt bij koffie en thee geserveerd worden, en hij tekende de "beren" uit met Pinksteren, zowel in het kasteel, wanneer zij er logeren, als in de tuin bij het festival.

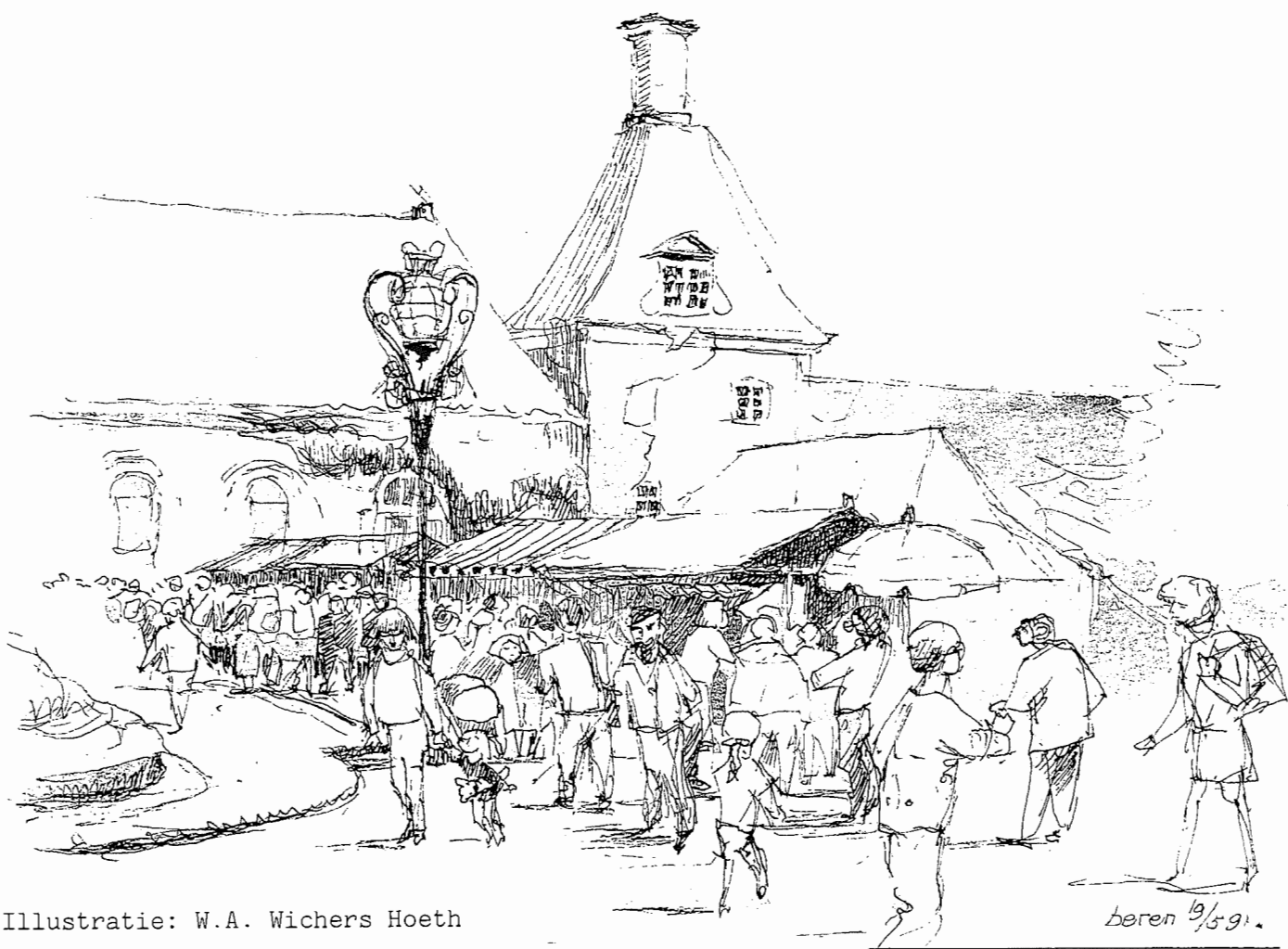
Uit belangstelling nam hij ook deel aan de plannen voor het winkeltje in de oranjerie - "...hòe kwamen we aan de mankracht van méér dan 1000 uur, waar het winkeltje in één seizoen over zou moeten beschikken ...?"

Zijn carrière begon als Delft's ingenieur in 1938 in Zuid-Afrika en vervolgens bouwde hij havenwerken in Durban. In 1945 keerde het gezin terug in Nederland, waar Willem onder meer meewerkte aan de drooglegging van Walcheren na de stormramp van 1953 - en nà zijn vijftenzestigste werd

*d'ooievaar die hier broeden wil is een zeer moderne uiver :
ze zette de Marine in en keek niet op een stuiver .*

Illustratie: W.A. Wichers Hoeth

Illustratie: W.A. Wichers Hoeth

beren 19/3-91.

hij TUINKABOUTER.

Willem maakte eens een zestal bordjes voor de borders,
om bezoekers niet in verleiding te brengen .....

"Pluk de dag, en niet de bloemen"

"Hic spric sprouw,
zou je bukken om te plukken,
prik ik jou"

Deze bordjes zullen - na herstel - weer in de tuin terugkeren.

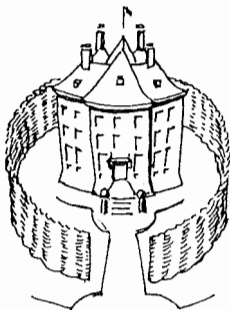
Hij werd ouder, zoals alle tuinkabouters "oud" worden, zijn lichamelijke krachten werden minder, zijn gehoor ging achteruit. Zijn vrouw overleed in de zomer van 1997 en Willem hield zich dapper staande in de kring van zijn kinderen, zijn vriendinnen en vrienden.

Hij overleed op 23 december 1998.

Moge hij in Amerongen, naast zijn vrouw Feef, rusten
in Vrede.

Claar Kolff - Reijnvaan

[*] Een feest, gestimuleerd door de heer en mevrouw de Brauwere - Van Aldenburg Bentinack, ter herdenking van het feit dat 300 jaar eerder het dak op Kasteel Amerongen zijn beschuttende laag leien kreeg (1675 - 1975).

ROND TUINEN IN AMERONGEN

22 JUNI 1991

VACATURE

Kasteel Amerongen zoekt op korte termijn

een suppoost/rondleider (m/v)

- Taken:
- * toezicht houden op het museum en de daarin aanwezige collectie
  - * verzorgen van rondleidingen voor groepen

- Werktijden:
- enkele dagdelen per week van 3½ uur per dagdeel ('s maandags gesloten)
  - 1 x per vier weken een zaterdag en een zondag van 13.00 tot 17.00 uur
  - het museumseizoen loopt van 1 april tot 1 november
  - bereid op andere tijden in te vallen

Honorering: - kleine financiële vergoeding

- Vereisten:
- interesse voor geschiedenis van Kasteel Amerongen en bewoners
  - goede contactuele eigenschappen

Inlichtingen: dagelijks tussen 10.00 en 14.00 uur bij de administratie van Kasteel Amerongen, tel. 0343 - 454212

GEVRAAGD

Kasteel Amerongen heeft benoefte aan:

een viertal mensen

die, bij toerbeurt alleen, of bijvoorbeeld met z'n tweeën, op vrijwillige basis bereid zijn, per week een aantal boeketten te schikken voor diverse ruimtes in Kasteel Amerongen.

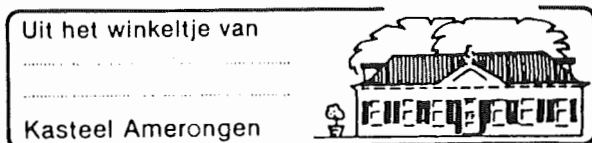
- één dag in de week, bij voorkeur op donderdag
- van 1 april - 1 november
- klassieke arrangementen zijn gewenst, gezien de inrichting van het Huis
- bloemen en groen worden in het souterrain verwerkt
- het kasteel heeft een aantal trappen

Sinds de openstelling van het kasteel als museum staan er ieder seizoen bloemen in huis. De boeketten werden de laatste tijd door één persoon gemaakt. Voor de continuïteit is het prettiger als meer mensen deze taak op zich willen nemen.

Inlichtingen: mevrouw L. Fokkema - tel. 0343 - 461288
Drostestraat 27 in Amerongen.

OPROEP NAMENS DE COMMISSIE VAN 'T WINKELTJE

Wilt u ook daadwerkelijk het restauratiefonds van het kasteel steunen en kunt u hiervoor zo'n 4 uur, eens per 14 dagen vrijmaken?

Het winkeltje zoekt nog vrijwilligers voor verkoopactiviteiten tijdens het seizoen van 1 april tot 1 november en eventuele assistentie bij de komende kerstmarkt in november.

Heeft u belangstelling of wilt u hierover meer informatie? Neem dan contact op met:

mevrouw Truid Blaisse   tel. (0343) - 451369

of

mevrouw Karin Schevers   tel. (0343) - 453194

* * *

ANTIEKE KLEDING AANGEBODEN AAN Stichting Kasteel Amerongen

In december 1998 is een verzameling kleding, accessoires en restanten van kleding geschonken aan het bestuur van de Stichting Kasteel Amerongen, door de families Bentinck en Von Ilsemann.

De kleding is afkomstig uit de nalatenschap van hun grootmoeder, Auguste W.L.A. gravin van Aldenburg Bentinck-geboren gravin van Bylandt (1861 - 1916) en uit die van hun moeder, Elisabeth M.M.S.L. von Ilsemann - geboren gravin van Aldenburg Bentinck (1892 - 1971).

De collectie is aan de conservator van het kasteel, Marieke Knuyt, overgedragen door mevrouw A.M.E. von Ilsemann-

te Biesebeek, nadat zij zelf jarenlang voor deze kleding zorg heeft gedragen. De kleding is voor het moment ondergebracht in de engelenkamer; het was wel even opgewonden "schrikken" toen er zo'n vijfendertig stuks textiel en toe behoren op onze tafels - met gordijnen en stoelen in behandeling - kwam! Deze bijzonder aardige geste verraste ons wel totaal; zij wakkerde onze nieuwsgierigheid ook aan.

Op uitnodiging van Sytske Stratenus vond er op 7 januari j.l. een eerste - zij het globale - inventarisatie plaats (op vriendschappelijke basis) door mevrouw mr. J. M. de Jonge - de Meijere. Mevrouw de Jonge beheert een uitgebreide kostuumcollectie. "Onze" verzameling is voor het moment ruwweg beoordeeld naar jaartal, aan de hand van details, naaitechniek, modebeeld, stofgebruik, kleuren en andere aanwijzingen. Er zijn mooie, minder mooie of juist interessante stukken aan te wijzen, evenals "komend uit de verkleedkist", dat wil zeggen niet meer te herleiden tot een door de familie gebruikt kledingstuk. In de 19de eeuw organiseerden de families op kastelen en grote buitenplaatsen graag masquerades. Voor deze verkleedpartijen werd al

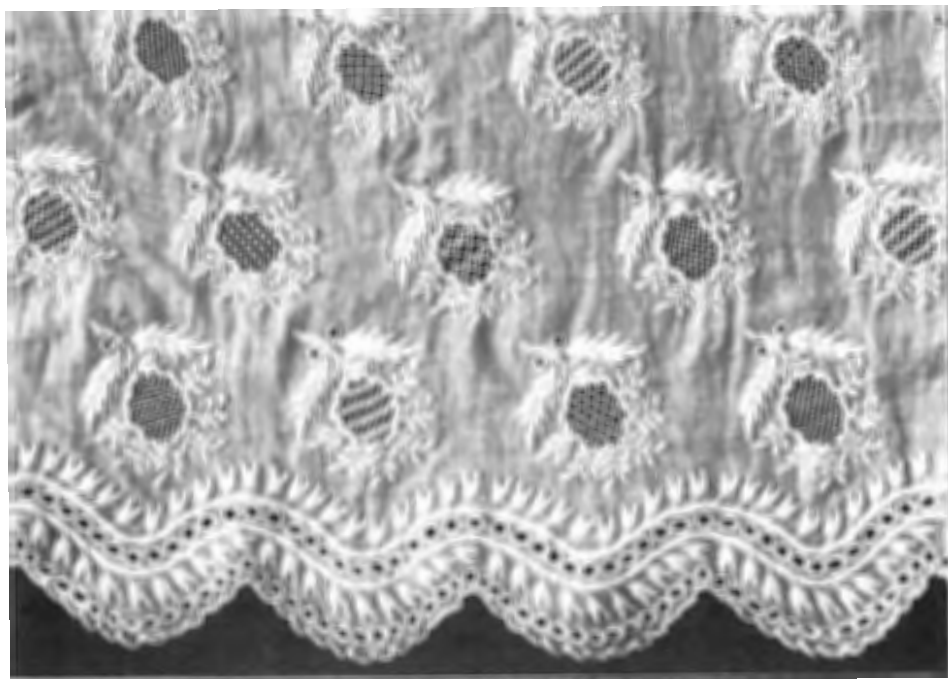

Foto: D. Pezarro

gauw teruggegrepen op kleding die niet meer gedragen werd.

De foto toont een détail van het borduurwerk op een japon uit het "empire" ± 1820-1830. Een mooie jurk met pofmouw en lange mouw daaruitkomend. De jurk is versierd met naaldkant. Alle bloemen in deze techniek hebben een verschillend hart. De stof van de jurk is dunne, witte ka-toen. Van de vroege japonnen valt vooral de fijne naai-en borduurtechniek op. Bewonderenswaardig geduld en liefde voor het vak zijn eruit af te leiden. De naaister en de borduurster zijn anoniem gebleven; een tweetal ingenaaide etiketten van Parijse modeateliers - die wij in twee andere japonnen tegenkwamen-geven nèt iets méér prijs, al was het alleen al over dat eerdere "fin de siècle".

H.F. Rotgans - van Blerkom
namens de engelen

* * *

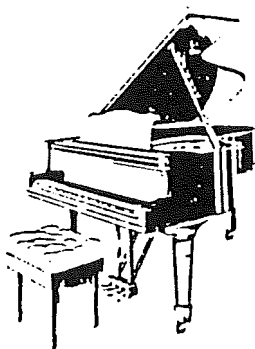
1999	<u>EVENEMENTENAGENDA</u>	1999
1 april	kasteel open	
4 april	Paaszondag	
5 april	Paasmaandag (open als op zondag)	
10 april	open dag voor inwoners van de gemeen- te Amerongen	
17 april	concert Oude Muziek	20.15 uur
24 april	huisconcert - Rossini	20.15 uur
8 mei	huisconcert - Rubin Kwartet	20.15 uur
13 mei	Hemelvaartsdag (open als op zondag)	
22 mei	concert Oude Muziek	20.15 uur
23 mei	Pinksteren - 10de berenfestival	
24 mei	Pinksteren - idem	
29 mei	huisconcert - Pythagoras Trio	20.15 u.
juni	tuinenmaand	
13 juni	koffieconcert	12.00 uur
19 juni	Jazz-at-the Castle	
3 juli	opening tentoonstelling "De adel in beweging, sport en spel op een adel- lijk huis"	
4 juli t/m 3 okt.	tentoonstelling te bezichtigen	

1 augustus	traditionele sporten worden gedemonstreerd, maar kunnen ook zelf gespeeld worden in de tuinen van Kasteel Amerongen
20 augustus	Daniël Masterclass 20.15 uur
9 september 1999	extra huwelijken op het kasteel
11 september	open Monumentendag
23 september t/m 26	Antiekbeurs in het koetshuis
25 september	huisconcert - Rubin Strijkkwartet
3 oktober	laatste dag van de tentoonstelling
16 oktober	huisconcert - Duo Nauta/Jansen
30 oktober	huisconcert - Naum Grubert, piano
6 november	kinderconcert (van 6 tot 10 jaar) 19.30 uur in het koetshuis
25 november t/m 27	10de kerstmarkt in het koetshuis

* * *

Huisconcerten 2000

29 april 2000	Amsterdamse Bach Solisten - 20.15u
13 mei 2000	Emily Beynon Kwartet - 20.15 uur
3 juni 2000	Roberta Alexander, sopraan 20.15u
18 juni 2000	koffieconcert - 12.00 uur

RESTAURATIE

De brug van het bastion was gedurende anderhalve maand, dit voorjaar, afgesloten voor alle verkeer. De toegang tot het voorplein, het kasteel en de bijgebouwen liep - via de route door de tuin - over de Van Bylandtbrug. Omdat het koetshuis op deze manier niet beschikbaar kon worden, zijn de afspraken voor de duur van deze weken stilgelegd.

* * *

COLOFON

Bulletin Kasteel Amerongen
Kasteel Amerongen, Drostestraat 20, 3958 BK Amerongen
tel. 0343 - 454212

Kasteel open: 1 april - 1 november
dinsdag t/m vrijdag 10 - 17 uur
za-, zon-, en feestdagen 13 - 17 uur
maandag gesloten.

Redactie: B.E.O. van der Laan
H.F. Rotgans - van Blerkom
A.A. de Visser - Ike

© Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen.

ISSN: 1382-8916

Druk: Offset, Print '81, Doorn.

Het
adres
voor
al uw

PRINT
81
handels-, familie &
verenigingsdrukwerk
digitaal kopiëren
in zwart en kleur
inbinden
en plastificeren

(0343) 41 63 36

Amersfoortseweg 47 ^{a+b}
3941 EK DOORN

Drs. Tom Kluen

Antiquair - Restaurator

Inkoop - Verkoop - Restauratie - Taxatie

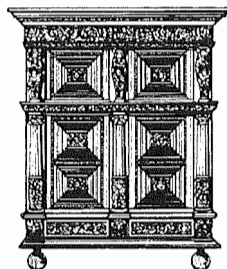
Gespecialiseerd in antieke meubelen

Geopend:

dinsdag t/m zaterdag 11.00 - 18.00 uur
en verder op afspraak

Rijksstraatweg 63a
3921 AB Elst (Utr.)

Tel.: (0318) 47 11 30 of 06 - 53 71 37 86

INSTALLATIEBEDRIJF

MEIJER B.V. AMERONGEN

elektrotechnisch installatiebureau • gas- en waterfitter • lood-, zink- en dakwerk
centrale verwarming • ventilatie • sanitair

Overstraat 11
3958 BR Amerongen

Telefoon 0343 45 12 33
Telefax 0343 45 68 88

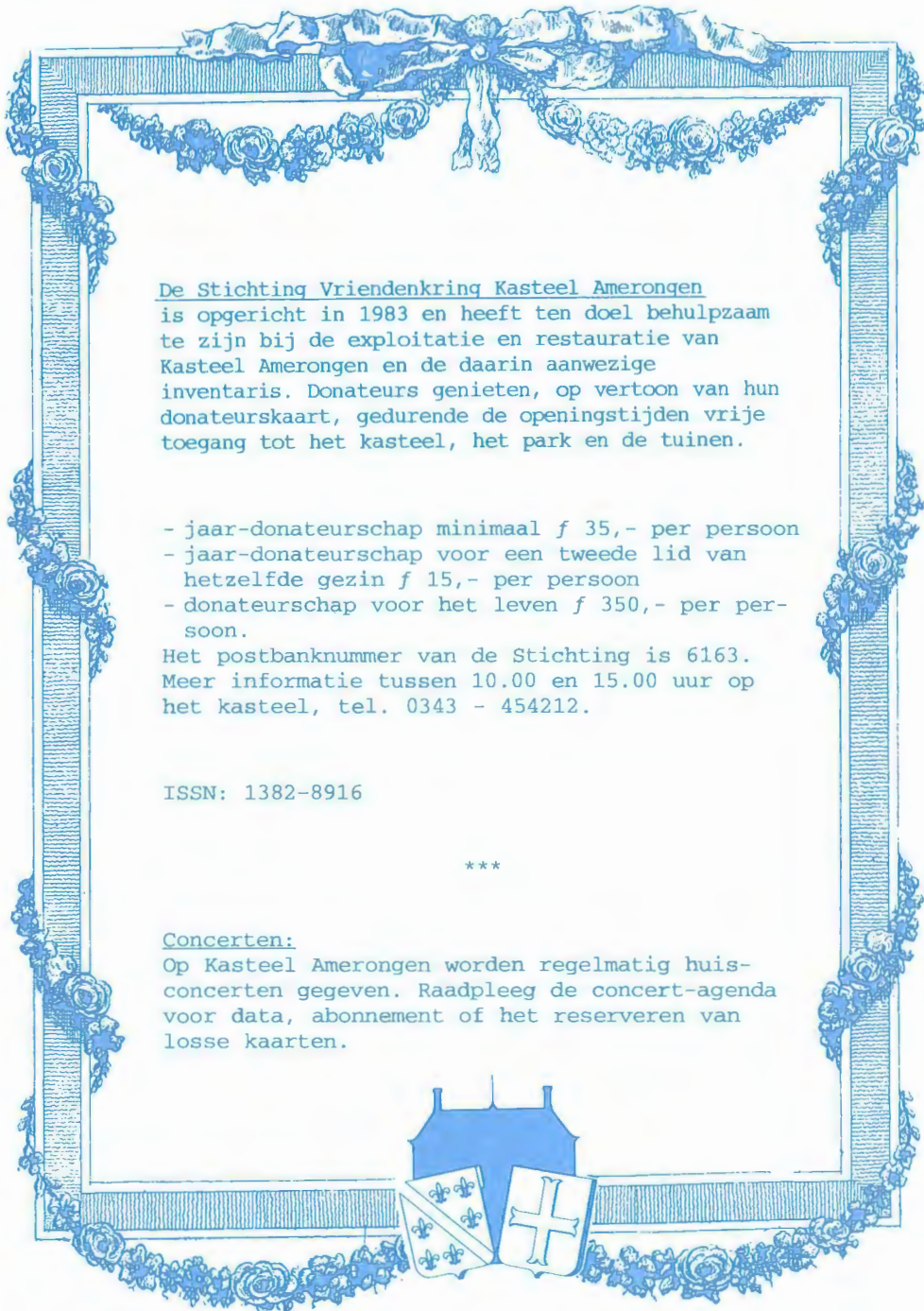
Waarborginstallateur

Aannemersbedrijf

M. Kleinveld en Zn. B.V.

Rijnstraat 1
3958 BE Amerongen
tel.: 0343 - 451756
454208

Ook voor hout- en plaatmateriaal

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen
is opgericht in 1983 en heeft ten doel behulpzaam
te zijn bij de exploitatie en restauratie van
Kasteel Amerongen en de daarin aanwezige
inventaris. Donateurs genieten, op vertoon van hun
donateurskaart, gedurende de openingstijden vrije
toegang tot het kasteel, het park en de tuinen.

- jaar-donateurschap minimaal f 35,- per persoon
- jaar-donateurschap voor een tweede lid van
hetzelfde gezin f 15,- per persoon
- donateurschap voor het leven f 350,- per per-
soon.

Het postbanknummer van de Stichting is 6163.
Meer informatie tussen 10.00 en 15.00 uur op
het kasteel, tel. 0343 - 454212.

ISSN: 1382-8916

***

Concerten:

Op Kasteel Amerongen worden regelmatig huis-
concerten gegeven. Raadpleeg de concert-agenda
voor data, abonnement of het reserveren van
losse kaarten.

